

Zápis z jednání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny dne 19. června 2018

Jednání se uskutečnilo v úterý 19. června 2018 (13.00 hod. – 15.00 hod.) v zasedacím sále Ministerstva kultury na adrese Maltézské náměstí 1, 118 00 Praha 1.

Přítomní členové: Balog Ján; Bikár František; Fuková Lucie Mgr.; Heráková Sigmund Alica, Mgr.; Horváthová Jana, PhDr. (Muzeum romské kultury); Horváthová Martina, Bc. (místopředsedkyně Rady); Kaleja Martin, Doc. PhDr. et PhDr., Ph.D.; Köttnerová Renáta, PhDr.; Kudry Jan, Mgr., Ph.D.; Mikulčíková Jana, Mgr. (Kancelář veřejného ochránce práv); Oláh Štefan; Pelikán Robert, JUDr., Ph.D. (ministr spravedlnosti); Růžicka Čeněk; Stejskalová Edita, Bc.

Osoby pověřené k zastupování členů: Barbořík Michal, Mgr. (oddělení prevence kriminality, Ministerstvo vnitra); Faltýn Jaroslav, Mgr. (odbor předškolního, základního, základního uměleckého a speciálního vzdělávání, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy); Kottbauerová Stanislava, Mgr. (odbor zdravotních služeb, Ministerstvo zdravotnictví); Novák Michal, Mgr. (odbor odvolání a správních činností nepojistných dávek, Ministerstvo práce a sociálních věcí)

Omluvení členové: Dostálová Klára, Ing (ministerně pro místní rozvoj); Holomek Karel, Ing.; Metnar Lubomír, Mgr. (ministr vnitra); Mižigár Michal, Bc.; Navrátil Jiří (Asociace krajů České republiky); Němcová Jaroslava, Ing., MBA (ministerně práce a sociálních věcí); Plaga Robert, Ing., PhD. (ministr školství, mládeže a tělovýchovy); Poláčková Lýdia, Bc.; Pospíšil Petr, RNDr. (Svaz měst a obcí České republiky); Prymula Roman, prof. MUDr., CSc., Ph.D. (náměstek pro zdravotní péči, MZ); Stojka Josef; Šmíd Ilja, PhDr. (ministr kultury); Šrámek Ivo, Mgr. (náměstek pro řízení sekce bezpečnostní a multilaterální, Ministerstvo zahraničních věcí); Taragoš Nikola; Torák Petr, MBE

Hosté: Bílková Marie, Ing. (odbor 14 – Financování kapitol státního rozpočtu, Ministerstvo financí); Brychtová Anna, Mgr. (MŠMT); Klíma Jiří, RNDr. (MMR); Gabrielová Květoslava, Mgr. (odbor regionální a národnostní kultury, MK); Hradílek Antonín, MUDr. (MZV); Kalašnikov Jiří, JUDr. (MZV); Theuserová Iveta, DiS. (Most k naději, z. s.)

Úřad vlády ČR: Baršová Andrea, PhDr. Mgr., Ph.D.; Beňák David, Mgr.; Doubravský Zdeněk, Mgr.; Hušek Petr, Mgr., Ph.D.; Karcolová Marianna, Mgr.; Martínek Martin, M.A.; Souček Jiří, Mgr.; Štěpánková Martina, Mgr.; Weinerová Renata, PhDr., CSc.; Jeřábková Olga, Ing.

Zahájení

JUDr. Robert Pelikán, ministr spravedlnosti a předseda Rady vlády pro záležitosti romské menšiny, zahájil druhé zasedání Rady vlády pro záležitosti romské menšiny (dále jen „Rada“) v roce 2018. Poděkoval zástupcům Ministerstva kultury za poskytnutí zasedacích prostor. Z důvodu jednání vlády dne 19.6.2018 byla zasedací místnost vlády, stejně tak jako tiskový sál, obsazena.

Privítal členy a hosty, zejména pak informoval, že dne 15.6.2018 byla jmenována nová členka Mgr. Jana Mikulčíková z Kanceláře veřejného ochránce práv.

Usnášeníschopnost Rady byla potvrzena přítomností 16 členů v zasedací místnosti na začátku zasedání z celkového počtu 29 členů. V průběhu zasedání (ve 13.00 hod. a 13.23 hod.) přišli další dva členové, čímž se počet přítomných členů zvýšil na 18.

Kontrola usnášeníschopnosti zasedání Rady:

Přítomno	Celkový počet	Usnášeníschopnost
16	29	ANO

Zasedání je usnášeníschopné.

Program byl členům a členkám Rady zaslán elektronicky společně s pozvánkou. Členové Rady konsenzuálně rozhodli o přesunutí původního bodu 6 (Informace o plnění usnesení Rady ve věci zrušení OOP a dopady změn zákona o pomoci v hmotné nouzi (nedostupnost školních obědů za poukázky v hmotné nouzi) před bod 3 (Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2017). Dále se hlasovalo o pozměněném návrhu programu.

Návrh programu:

1. Plnění usnesení Rady v oblasti vzdělávání romských žáků a návrh novely vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných
2. Revitalizace pietního místa v Letech u Písku a situace v Hodoníně u Kunštátu
3. Informace o plnění usnesení Rady ve věci zrušení OOP a dopady změn zákona o pomoci v hmotné nouzi (nedostupnost školních obědů za poukázky v hmotné nouzi)
4. Zpráva o stavu romské menšiny za rok 2017
5. Výroční zpráva o činnosti Rady v roce 2017
6. Informace o přípravě Strategie romské integrace 2020+
7. Informace ze setkání občanských členů Rady v Olomouci dne 4.5.2018
8. Výzkum projektu VÚPSV – Metodika systému monitorování a evaluace dotačních programů Úřadu vlády ČR zaměřených na integraci romské menšiny a její dopad na dotační programy ÚVČR v oblasti romské integrace
9. Zápisy z pracovních skupin a výborů a informace o činnosti pracovních skupin
10. Různé
 - o Podnět k prošetření diskriminace

Hlasování o programu zasedání

Ano	Zdržel se	Ne
16	0	0

Program zasedání byl přijat.

1. **Plnění usnesení Rady v oblasti vzdělávání romských žáků a návrh novely vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných**

V návaznosti na jednání se zástupci MŠMT a jednání Pracovní skupiny pro oblast vzdělávání Romů (dále jen „pracovní skupina“) byl Radě předložen návrh usnesení, které ruší usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 19. března 2018 č. 2/2018 a zároveň navrhuje doplnit původní znění usnesení o termíny pro plnění jednotlivých úkolů. Tyto termíny byly nastaveny ve spolupráci s MŠMT.

Předmětem návazné diskuze byly zejména důvody nastavení termínů pro splnění opatření č. II, III a V. Byl vyjádřen názor, že termíny jsou příliš vzdálené a MŠMT by mělo podniknout okamžité kroky ke zlepšení situace v oblasti tolerance a respektu na školách, např. prostřednictvím metodických příruček učitelům, revizi učebnic, aby neobsahovaly rasové stereotypy a byla do nich zahrnuta témata o romských dějinách apod. Dále byla zdůrazněna potřeba změny syllabů pedagogických fakult a zaměření se na výchovu nových učitelů.

Zástupce MŠMT uvedl, že vzhledem k vytíženosti rezortu a nastavení plánu činností České školní inspekce byly termíny nastaveny adekvátně. Metodické materiály pro učitele v problematice šikany existují, ale nezmění jejich postoje. Řešením by mohly být např. prožitkové programy pro kantory, které jsou však finančně náročné. Obsah vzdělávání může MŠMT ovlivnit pouze Rámcovým vzdělávacím programem. Kromě toho může MŠMT apelovat na soukromé vydavatele učebnic, aby témata rozšířili, např. o romské dějiny.

Pro MŠMT byl navržen úkol provést zjišťování vzdělávacích potřeb pedagogů a kvalitativní šetření v oblasti postojů rasové motivované šikany s termínem do konce roku 2018.

Bylo zmíněno, že existuje značné množství učebních materiálů k problematice rasismu a výchovy k toleranci, které jsou volně dostupné na internetu. Zástupkyně Muzea romské kultury (MRK) se podílela na přípravě několika volně dostupných dokumentů, např. Kapitoly z dějin Romů (2002) a Identity v konfrontaci (2011), které by MŠMT mohlo využít ve vzdělávání.

Zástupce pracovní skupiny také informoval, že proběhlé jednání pracovní skupiny se mimo jiné zaměřilo na novelu vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Byla vyjádřena obava, že romské děti budou moct být opět zařazeny do speciálních škol. Podle zástupce MŠMT, novelizovaná vyhláška má přinést snížení administrativní zátěže a zefektivnění způsobu poskytování podpory žákům a zároveň jsou nastaveny systémové pojistky (např. zrušení přílohy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání upravující vzdělávání žáků s lehkým mentálním postižením, profesionalizace diagnostiky, revizní pracoviště). V reakci na zmíněné pojistky byla vyjádřena kritika školských poradenských zařízení, které často nakupují nesprávně nastavené testy. Vzhledem k probíhajícímu jednání k novele vyhlášky, členové Rady rozhodli, že se vyhlášce budou věnovat v rámci meziresortního připomínkového řízení.

**Návrh usnesení č. 5/2018
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. června 2018
k bodu 1**

Rada

I. ruší usnesení Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ze dne 19. března 2018 č. 2/2018;

II. žádá, aby Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, provedlo do 30.6.2019 revizi připravenosti škol k řešení rasismu a šikany (výchovy k toleranci a respektu na školách) a předložilo Radě informaci o výsledcích;

III. žádá, aby Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy provedlo do 30.6.2019 prostřednictvím České školní inspekce tematické šetření k postojům a postupům k rasově motivované šikaně, a současně výskytu rasismu a míry respektu ve školním prostředí, a aby se toto šetření zaměřilo

na získávání konkrétních kazuistik z případů, kdy k šikaně na podkladě etnicity došlo a předložilo Radě informaci o výsledcích zjištění;

IV. doporučuje Vládě ČR, aby v rámci přípravy státního rozpočtu na rok 2020 a střednědobého výhledu na roky 2021 a 2022 do 30.9.2019 navýšila finanční prostředky kapitoly 333 státního rozpočtu tak, aby byl zajištěn finanční dopad snížení rozsahu přímé pedagogické činnosti školních metodiků prevence alespoň v rozsahu materiálu MŠMT-1398/2017-4;

V. ukládá Pracovní skupině pro oblast vzdělávání Romů ve spolupráci se zainteresovanými subjekty připravit návrh podnětu vládě tak, aby ta uložila MŠMT přípravu a realizaci takových systémových opatření, které zajistí skutečně efektivní přístup k toleranci a respektu na školách s cílem nastolení a rozvoje bezpečného a zdravého klimatu ve školním prostředí, a to do 31.12.2018.

VI. MŠMT provede zjišťování vzdělávacích potřeb pedagogů a kvalitativní šetření v oblasti postojů v oblasti rasově motivované šikany s termínem do konce roku 2018.

Hlasování o usnesení

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

2. Revitalizace pietního místa v Letech u Písku a situace v Hodoníně u Kunštátu

Tajemník Rady představil bod, který vzešel z iniciativy občanských členů Rady. Upozorňují na situaci ohledně příprav přebudování stávajícího areálu na památník s pietní síní a parkem, a to v souvislosti s materiálem, který předložilo MK k projednání vládou (materiál: „Revokace usnesení vlády ze dne 21. srpna 2017 č. 609 o schválení záměru nabytí areálu velkovýkrmny prasat v bezprostřední blízkosti pietního místa v Letech u Písku ve veřejném zájmu státem včetně schválení ceny a následných kroků při naložení s tímto majetkem ve znění usnesení vlády ze dne 23. října 2017 č. 766.“).

Vzhledem k tomu, že materiál ještě nebyl vládou schválen, mají občanští členové Rady obavu, že pokud MRK neobdrží navýšené finanční prostředky na provoz míst spojených s areálem v Letech u Písku, tak to může ohrozit samotnou existenci této v Evropě ojedinělé instituce. MRK v souvislosti s převzetím areálu velkovýkrmny prasat v Letech vznikly nové výdaje, které souvisí např. se správou areálu, jeho provozem, údržbou, ostrahou apod., které financují ze zdrojů, jež jsou určeny na chod MRK v Brně.

Podobně MRK doposud neobdrželo finanční prostředky od MF, na provoz památníku v Hodoníně u Kunštátu, jež byly odsouhlaseny vládou materiálem „Změna příslušnosti hospodařit s majetkem České republiky - Památník Hodonín u Kunštátu z Národního pedagogického muzea a knihovny J. A. Komenského na Muzeum romské kultury“.

Zástupce vlády vysvětlil, že vláda dosud neprojednala materiál MK, protože finanční požadavek 110 mil. Kč, který je určen na demolici areálu velkovýkrmny prasat, není dostatečně odůvodněn. Není jasné, proč se má demolice dělat navrhovanou metodou, proč by nestačil méně invazivní zásah apod. Problém svázání provozních prostředků s prostředky na demolici by se mohl vyřešit tím, že by se nejprve předložil ke schválení materiál s návrhem architektonické soutěže a v rámci tohoto materiálu by se zapracoval požadavek na provoz MRK.

Bylo zdůrazněno, že se nejedná o jednoduchou demolici, je potřebné s příslušnými úřady vyřídit ekologickou zátěž, zajistit odvoz sutí a také to je příprava na budoucí stavbu. Svázání příspěvku na provoz pro MRK znamená enormní finanční zátěž.

Od ledna 2018 řeší MK s MF provedení rozpočtového opatření týkajícího se nákladů MRK na provoz památníku v Hodoníně u Kunštátu. MF požadavek odmítlo z důvodu vysokých mzdových nákladů a momentálně čeká na opravenou žádost MK. Finanční prostředky jsou však MF rezervované.

Prostředky na provoz areálu velkovýkrmny prasat v Letech jsou součástí původního usnesení vlády č. 609, proto je nelze oddělit od prostředků na demolici. Usnesením vlády byly tyto finanční prostředky schváleny, ale z časových důvodů nebyly promítnuty do rozpočtu MK. Revokace usnesení a schválení nového materiálu tedy technicky umožní převod finančních prostředků do rozpočtu MK na rok 2018.

Jelikož Rada nebyla schopna odborně posoudit vládě předkládaný materiál od MK, navrhla usnesení, ve kterém žádá vládu, aby bezodkladně projednala materiál MK.

**Návrh usnesení č. 6/2018
Rady vlády pro záležitosti romské menšiny
ze dne 19. června 2018
k bodu 2**

Rada

žádá vládu, aby bezodkladně projednala materiál Ministerstva kultury „Revokace usnesení vlády ze dne 21. srpna 2017 č. 609 o schválení záměru nabytí areálu velkovýkrmny prasat v bezprostřední blízkosti pietního místa v Letech u Písku ve veřejném zájmu státem včetně schválení ceny a následných kroků při naložení s tímto majetkem ve znění usnesení vlády ze dne 23. října 2017 č. 766.“

Hlasování o usnesení

ANO	NE	ZDRŽEL SE
18	0	0

Usnesení bylo přijato.

3. Informace o plnění usnesení Rady ve věci zrušení OOP a dopady změn zákona o pomoci v hmotné nouzi (nedostupnost školních obědů za poukázky v hmotné nouzi)

Rada dne 8. listopadu 2017 přijala usnesení č. 6/2018, ve kterém vyjádřila zásadní nesouhlas s omezením práv občanů na pomoc v hmotné nouzi, ke kterému dochází zaváděním institutu "oblasti se zvýšeným výskytem sociálně nežádoucích jevů" v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. Rada je přesvědčena, že tento institut nepřispěje k řešení chudoby a negativních sociálních jevů, ale naopak jejich závažnost ještě zvýší. Dále Rada vyzvala MPSV, aby iniciovalo zrušení §33 d zákona o pomoci v hmotné nouzi a zajistilo dodržování práv občanů a dalších zásad právního státu.

Zástupce MPSV informoval, že úřady práce zatím neevidují zvýšený nárůst odvolání vůči rozhodnutí o neudělení doplatku na bydlení v obcích se zavedeným institutem OOP.

Tato informace podle občanských členů Rady neznamena, že v dotčených lokalitách problém neexistuje. Sociálně vyloučení nejsou schopni podat odvolání, protože se obávají negativních následků, např. že se jim nevyhoví v jiných žádostech u úřadu práce.

Místopředsedkyně Rady v návaznosti na nesouhlas se zavedením opatření obecné povahy a průtahy v přípravách výstavby památníku v Letech u Písku vyzvala občanské členy Rady, aby opustili zasedací místnost.

Předsedající, vzhledem odchodu více než poloviny přítomných členů Rady, jednání ukončil.

JUDr. Robert Pelikán
ministr spravedlnosti
předseda Rady vlády pro záležitosti
romské menšiny

za správnost:

Mgr. Martina Štěpánková, MPA
náměstkyně pro řízení Sekce pro lidská práva